

LBRIS

We know
books

Maria Bertoldo-Stochei

**STRĂINA DE LA
ULTIMUL ETAJ**

N editura
NAȚIONAL

CUPRINS

Eu și străina	7
1. Dacă tu ai fi o casă	9
2. Bucătarul tânăr	14
3. Căsuța pentru pisici	20
4. Liber în garnizoană	30
5. Arta	36
6. Sfârșitul verii	45
7. Brândușa de toamnă	61
8. Cele trei grații rebele	70
9. Ferestre cu gratii	84
10. Scrisoarea	89
11. Străina de la ultimul etaj	94
12. Rochia roșie	103
13. Maestra	109
14. Babysitting	116
15. Oglinda sufletului	126
16. Ciobul de cristal	131
17. Accidentul	138
18. Aspie	147
19. Învățătoare la țară	155
20. Interviu	163
21. Stâlpul familiei	168
22. Trei doamne și o menajeră	177
23. O să te lase pentru una mai tânără	184
24. Prințul	187
25. Logodnica virtuală	191
26. Inelul	196
27. O noapte	200

EU ȘI STRĂINA

Uneori mi se întâmplă lucruri ciudate, cum ar fi să ajung într-un loc pe care l-am văzut mai întâi în vis sau în imaginație ori să întâlnesc o persoană complet străină și să am senzația că am mai văzut-o undeva. Dar cine nu a avut, măcar o dată în viață, senzația de *déjà-vu*? Unii cercetători spun că ar fi vorba de o „eroare“ a creierului, de o „încurcătură“ în căile neuronale, în timp ce alții dau vina, fără menajamente, pe „criza vârstei mijlocii“.

Ultima dată când mi s-a întâmplat să am această senzație a fost când am ajuns în Aosta, un pitoresc oraș de munte aflat în apropierea graniței Italiei cu Franța. Totul îmi era familiar: de la vestigiile romane remarcabil conservate, la modernele terase din centrul orașului; de la aerisita Piazza Chanoux, la înguste și întunecoasele străduțe adiacente. Apoi am avut și explicația rațională: văzusem recent un serial polițist filmat chiar în acest oraș. Mai precis, vicecomisarul Rocco Schiavone fusese transferat disciplinar din luminoasa Romă în sumbra Aosta, unde crimele, cel puțin în film, erau la ordinea zilei. O situație oarecum asemănătoare cu a noastră, cu deosebirea că noi veniserăm aici de bunăvoie, nu din motive disciplinare, și nu lăsaserăm în urmă Roma, ci însorita Malta.

Influențată fiind de atmosfera apăsătoare din film, orașul mi s-a părut, de la început, straniu și misterios, dar, tocmai din aceste motive, romantic și provocator. Nu de puține ori, când treceam prin dreptul vreunei clădiri vechi, mă întrebam ce secrete teribile se ascundeau dincolo de zidurile groase și de storurile trase.

Într-o zi, în timp ce mă întorceam dintr-o lungă plimbare, am văzut o scenă neobișnuită chiar pe strada mea. Mașini ale

poliției, o ambulanță, reporteri, cameramani și o mulțime de curioși adunați în fața unei clădiri vechi, verzi-cenușii.

Seara, la televizor, aveam să văd aceeași imagine și astfel am aflat că în acel loc se petrecuse o crimă, victima fiind o fată din România. Cel mai probabil, o escortă de lux, subliniau reporterii, cu aerul că divulgau un mare secret. Când pe ecran a apărut și fotografia victimei, am avut din nou senzația aceea stranie: unde o mai văzusem pe fata aceea frumoasă? Apoi mi-am dat singură răspunsul rațional: era posibil să fi trecut pe lângă ea de zeci de ori, din moment ce locuia pe strada mea. De asemenea, era normal să îi fi reținut figura, din moment ce se întâmpla atât de rar să observi o femeie tânără și elegantă într-un oraș în care, de obicei, vezi doar turiști îmbrăcați în costume de schi sau localnici în ținute informale.

S-a scris și s-a vorbit mult în presă despre această crimă, pentru că, în ciuda impresiei lăsate de serialul polițist de care pomeneam mai sus, Aosta este un oraș liniștit, civilizată, în care, de obicei, nu se întâmplă nimic. Dar, ca orice știre, fie ea și de „cronică neagră”, a căzut repede în uitare. Eu însă nu am uitat. Nici nu ar fi ușor să uit din moment ce, de câte ori deschid fereastra, văd clădirea aceea veche și verzuie în care a locuit o tânără din țara mea, cu un destin atât de trist.

Povestirea *Străina de la ultimul etaj* este inspirată din această întâmplare nefericită, dar este departe de a fi o relatare fidelă a faptelor petrecute în realitate.

Și acum, pentru că tot am trecut la confesiuni, pot să spun că mult mai aproape de realitate este povestirea *Bucătarul tânăr*, completată cu poezia *Bucătarii*, scrisă de sora mea, Gina Nicoară-Stocheci.

Celelalte povestiri sunt, de asemenea, inspirate din întâmplări reale, dar personajele, deși recognoscibile, sunt totuși fictive. Chiar și eu m-am recunoscut în trăsăturile câtorva personaje, dar trebuie să precizez că orice asemănare cu persoane reale este, în mare măsură, întâmplătoare.

Maria Bertoldo-Stocheci

DACĂ TU AI FI O CASĂ...

La aproape 60 de ani, David se considera un om împlinit. Avea o soție frumoasă și iubitoare, trei copii mari de care era foarte mândru, iar afacerea pe care o deținea împreună cu Rita, vechea lui prietenă și confidentă, prospera.

La aceeași vârstă, Rita nu se considera la fel de împlinită, dar în linii mari era mulțumită cu businessul, călătoriile și cărțile ei, cu prietenia lui David și afecțiunea pisicilor sale. Se împăcase cu ideea că nu va avea nicio dată o familie a ei încă din ziua în care David o anunțase că se căsătorește cu Ange.

Cât despre Ange, „Monange”, cum îi spuneau David și copiii, nimeni nu putea să spună cât de fericită se considera la cei 55 de ani ai ei. Își păstrase, de-a lungul anilor, stilul și accentul șic de franțuzoaică pursânge, dar și atitudinea rezervată cu care aterizase în oraș în urmă cu douăzeci și cinci de ani. În ultimul timp începuse să picteze, spre surprinderea tuturor. În mai toate picturile ei apărea o casă nici mare, nici mică, albă, cochetă, curată, înconjurată de flori. „Dacă tu ai fi o casă, așa ai arăta”, îi spunea David, iar ea zâmbea, cu o umbră de melancolie.

În scurt timp, David și Ange urmau să sărbătorească douăzeci și cinci de ani de căsnicie și, așa cum era tradiția, aveau să-și reînnoiască jurămintele de dragoste, sprijin și fidelitate.

„Dar cu fidelitatea cum stai?” l-a tachinat Rita pe David, în timp ce-l ajuta să găsească inelul potrivit pentru Ange. Avea ea, Rita, teoria ei, cum că bărbații care fuseseră prea cuminiți în tinerețe o luau razna după 50 de ani, iar David fusese, după cum văzuse cu ochii ei, anormal de cuminte toată tinerețea lui.

Spre surprinderea ei, David nu a răspuns cu o altă glumă, ci a devenit grav, gânditor. Apoi, pe neașteptate, mărturisirea: „Am avut o singură aventură, acum un an, cu Eva, da, cu ea, fosta noastră avocată. Am pus capăt relației la nici o lună, nu fără păreri de rău, dar tu mă știi, urăsc să mint și, mai ales, urăsc să o mint pe Ange. I-am spus totul soției mele, cu lux de amănunte chiar. Acum ai să mă întrebi ce reacție a avut Ange. Ei bine, nicio reacție. A ascultat liniștită, după care și-a găsit ceva de făcut. Femeia asta e un înger...”

Înainte ca Rita să spună ceva, David a și schimbat subiectul: „Crezi că rubinul ăsta i-ar plăcea?” și i-a arătat un inel elegant.

Nunta de argint s-a derulat conform programului, Ange strălucea, la fel și rubinul de pe degetul ei fin, jurămintele au fost reînnoite, a curs șampania, au fost ținute toasturi pline de umor, s-a cântat, s-a dansat.

A doua zi, surpriza: Ange și-a făcut un mic bagaj și a plecat. David nu înțelegea, între ei mergea totul de minune.

– Din cauza aventurii de acum un an, nu-i așa? a întrebat-o. Credeam că am trecut peste asta.

– Stai liniștit, i-a spus ea, aventura aceea nu m-a interesat niciodată. Pur și simplu, s-a terminat, ce nu înțelegi? Și a ieșit, fără să se uite în urmă.

Luni întregi, David nu a ieșit din casă. O aștepta pe Ange, sperând, nici el nu știa de ce, că se va întoarce; nu de aceea își lăsase acasă mai toate lucrurile?

Ange însă îi transmisese, prin intermediul copiilor, că voia să divorțeze cât mai curând și că nu dorea nimic din averea comună. Cât despre lucrurile personale abandonate, îl sfătuia să le doneze.

– Tata, l-au sfătuit copiii, obișnuiește-te cu ideea, mama nu se mai întoarce. Am vorbit cu ea, am încercat noi să o facem să se răzgândească, dar în final am înțeles că nu-și dorește asta. Se simte mai bine singură, așa ne-a spus. Tu poți să-ți refaci viața când vrei, te-ai gândit vreodată la Rita?

Nu-i înțelegea nici pe copii. Maturi și independenți încă de la vârste fragede, păreau să fi moștenit totul de la mama lor și nimic de la el. Îi simțea, cumva, de cealaltă parte a baricadei, în ciuda faptului că ei se arătau foarte înțelegători și dispuși să-l ajute.

La fel gândea și Rita.

– Curaj! îi spunea, doar nu e sfârșitul lumii. Bucură-te de povestea frumoasă pe care ați trăit-o, de copiii perfecți pe care îi aveți împreună și gândește-te la viitor. Până una-alta, hai să împachetăm lucrurile lui Ange! Dacă le donăm centrului în care fac eu voluntariat, vom face multe femei fericite.

Rita făcea voluntariat la un centru de adăpost pentru femeile abuzate și cunoștea licărul din ochii acelor femei triste când primeau o rochie, o poșetă ori niște pantofi de calitate.

Fără nicio tragere de inimă, David a condus-o pe Rita la imensa garderobă a lui Ange și a început să o ajute la împachetat.

Rochii elegante, fuste vaporoză, bluze de mătase, jeanși și tricouri de bumbac, pantofi delicați, papuci de plajă și bocanci, pulovere împletite și căciulițe de lână, poșete prețioase și sacoșe colorate păraseau, una câte una, dulapurile, zăboveau o vreme în mâinile lui David, apoi dispăreau în cutiile de carton enorme.

– Găsești tu o utilizare și pentru camera asta, i-a zis Rita, când l-a văzut cam dezorientat printre umerase goale și cutii de carton, s-ar preta pentru o mică sală de sport, nu crezi?

Dar David nu avea pace. Trebuia să o mai vadă o dată pe Ange, măcar o dată, apoi ar fi lăsat-o să-și vadă de viața ei.

A doua zi, zbura în Franța. Copiii îi spusese că Ange locuia în orașul natal, în casa mamei ei.

David nu o văzuse pe soacra lui de mai bine de douăzeci și cinci de ani, acum trebuia să fie octogenară. Nu înțelesese niciodată de ce femeia aceea ciudată nu fusese în stare să-l accepte, căci de plăcut, era evident că nu-l plăcea. O scorpie egoistă. Îl enerva gândul că avea să fie nevoit să bată la poarta ei, dar nu avea încotro.

A găsit cu ușurință casa în care se refugiase Ange: nici mare, nici mică, albă, curată, cochetă, înconjurată de flori...

Nu a fost nevoie să bată la poartă; soacra lui era în grădină, îngrijind trandafirii. L-a văzut coborând din mașină și i-a ieșit în întâmpinare:

– Pentru Dumnezeu, David, ce cauți aici?

– Nu mă așteptam la o primire mai caldă, a răspuns el. O caut pe Ange, aș vrea să o mai văd o dată. Doar o dată, te rog.

– Ange nu vrea să te vadă și tu știi asta. Pleacă, David.

Fără să o asculte, David a împins poarta și a intrat în grădina cu flori. Pentru un moment, i s-a părut că aude vocea Evei, șoptindu-i: „Violare de domiciliu, David... Faptă prevăzută și pedepsită de Codul penal...”

Apoi a văzut-o pe Ange, extrem de slabă și de palidă, în fața unui șevalet. Pe cap purta un turban alb care ar fi trebuit să mascheze pierderea părului ei minunat.

– Ce pictezi, Ange? a întrebat-o el.

Cu un gest familiar, i-a atins umărul, simțind în palmă articulația fragilă, de nerecunoscut.

– Magnolia din fața casei noastre. A înflorit și anul acesta, nu-i așa? Ți place?

– E frumoasă, i-a spus David, e magnolia noastră.

– Tabloul ăsta e al tău, David. Așteaptă doar să se usuce vopseaua. Apoi te întorci acasă.

– Ange, dar...

– Să nu îndrăznești să mai spui altceva, l-a întrerupt ea. Vei lua acest tablou și te vei întoarce acasă. Copiilor nu le vei spune nimic, ei știu că mă simt mult mai bine singură. S-a terminat, ce-i așa de greu de înțeles? Totul se termină într-o zi, David.

BUCĂTARUL TÂNĂR

Ștefan plecase din satul său de lângă Buzău cu o zi înainte, dis-de-dimineață, și reușise să ajungă în Ungaria chiar înainte de lăsarea întinericului. Îi promisese soției lui că n-avea să conducă pe întineric, așa că a înnoptat într-un hotel din Szeged.

S-a trezit a doua zi odihnit și pregătit pentru următoarea parte a drumului, până în orașul din nordul Italiei în care se stabilise de zece ani.

Petrecuse câteva zile în România cu mama lui, timp în care culeseră împreună prunele și merele din livadă, făcuseră magiun și zacuscă și se aprovizionaseră cu lemne pentru iarnă. Se simțea mai liniștit acum, mai puțin vinovat.

– Cât timp sunt în putere și în toate mințile, nu ai de ce să-ți faci griji, îl îmbărbătase mama lui, du-te liniștit la rostul tău și poate mai dai o fugă de Crăciun. Poate aduci și copilul.

N-a zis să vină și soția lui, nu se complica ea cu amabilități inutile. O plăcea pe nora ei, dar știa că nu se dădea în vânt după viața la țară, de ce să se chinuiească? „Să o lași, mamă, să facă tot ce-i place, să nu te pui contra, că așa se strică totul.“ Ștefan râdea. „Sunt

alte vremuri, mamă, soții normali la cap își respectă soțiile, nu le controlează, nu le comandă, cum făceau tata și mai toți bărbații de pe-aici. Într-o căsnicie, partenerii trebuie să fie egali, altfel se alege praful“.

Conducea relaxat, zâmbind ori de câte ori îi mai venea în minte câte o vorbă de duh de-a mamei lui.

La benzinăria la care s-a oprit să facă plinul, Ștefan a observat un tânăr care încerca să-i abordeze pe șoferii mașinilor cu numere românești. Voia să ajungă în Italia cu autostopul, dar nimeni nu părea dispus să-l ajute. „Renunța solidaritate românească“, și-a spus și i s-a adresat direct:

– Ai nevoie de ajutor?

– Da, mulțumesc. Oriunde puteți să mă lăsați în Italia, e bine. Dar, să știți, nu am decât 10 euro.

– Nu te costă nimic, stai liniștit. Urcă, plecăm!

Dialogul între cei doi s-a legat imediat. Tânărul se numea Daniel și locuia într-un orașel din Ardeal.

– Știți când m-am hotărât să plec? Ieri. Alaltăieri habar nu aveam unde o să fiu azi. Dar nu se mai putea așa, chiar nu se mai putea...

– Dar ce s-a întâmplat? Povestește-mi, te ascult.

– Păi, să vedeți, și-a început el povestea. Eu sunt ajutor de bucătar, lucrăm într-un restaurant din oraș. Salariu mic, dar completam cu mâncarea rămasă neconsumată. În fiecare seară mă întorceam acasă cu două-trei porții de ciorbă, friptură, legume, uneori chiar și cu desert. Șeful era de acord, oricum ar fi aruncat resturile. Duminică a fost o petrecere așa, mai simandicoasă, cu protipendada orașului, inclusiv patronul restaurantului. Am gătit tot

felul de aperitive, sarmale, fripturi, tort, prăjituri. Am muncit pe rupte. La sfârșitul petrecerii, am pus în sacoșă câțiva cârnați, niște friptură și o bucată de tort – rămăseseră de toate din belșug. Apucasem să-i spun băiatului meu de 5 ani că o să mă întorc cu tort, știam că abia aștepta să mă întorc acasă. Când să plec, m-a oprit patronul. Mi-a zis: „Ia să văd ce ai în sacoșă!” Eu i-am răspuns că am ceva de mâncare pentru copil. „Adică, mă furi?” a plusat el. Cred că era un pic amețit, dar mie mi-a sărit țandăra. „Nu, ticălosule, tu mă furi pe mine, mă plătești cu salariul minim după ce muncesc până nu mai pot. Ia-ți resturile, spală-te cu ele pe cap!” Și i-am trântit sacoșa în față. I-am zis să nu mai conteze pe mine, să găsească alt fraier, și-am plecat. M-am dus acasă cu mâna goală. Copilul a început să plângă, credea că am mâncat eu tortul. I-am spus că tortul de la restaurant nu era bun și i-am făcut eu altul, în formă de castel, din clătite și marmeladă. S-a dus la culcare fericit. Eu și soția ne-am sfătuit toată noaptea cum ar fi mai bine să procedăm. Am ajuns la concluzia că soluția cea mai bună ar fi să plec eu, am un văr care și-a deschis un restaurant în Napoli, mi-a zis mereu că pot să mă duc să lucrez la el. De dimineață mi-am pus câteva haine în bagaj, mi-am făcut niște sandviciuri și am plecat, nu avea rost să mai amân. Am luat ultimii bani din casă, vreo 50 de euro cu totul. Mai am 30, restul i-am dat la autostop până în Ungaria. Sper să-mi ajungă pentru autostop până în Napoli.

– La cum te văd eu, a zis Ștefan, o să faci treabă bună la Napoli. Cere un salariu decent, chiar dacă patronul e vărul tău. Orice muncă trebuie plătită cum se cuvine.

– Așa zic și eu. Acum, nu că mă laud, dar eu chiar știu meserie și nu-mi place să pierd timpul, când e să muncesc, muncesc, nu mă încurc.

– Și când o să începi să câștigi mai bine, ce o să faci? Economisești și te întorci în România sau îți aduci familia în Italia?

– Mi-ar plăcea să mă întorc în țară la un moment dat, să deschid un restaurant al meu, să-i fac concurență nenorocitului care m-a acuzat că fur. Dar mai e mult până atunci. Deocamdată, abia aștept primul salariu, să trimit bani acasă.

Tot drumul a vorbit Daniel despre planurile sale. Despre cum va fi restaurantul la care visa, cum își va construi o casă chiar lângă casa socrilor, cum își va respecta angajații și cum îi va învăța meserie...

Ștefan l-a ascultat și parcă se vedea pe el însuși cu doar câțiva ani în urmă. Și el renunțase la un job care nu-i oferea satisfacție, și lui îi flutura vântul prin buzunare când ajunsese în Italia. Cu siguranță, el nu se găsisese în situația dramatică a tânărului bucătar, dar nici ușor nu îi fusese până se pusese pe picioare. Acum, slavă Domnului, avea mica lui afacere în construcții și nu ducea lipsă de clienți. Putea să asigure familiei lui un trai cât se poate de decent.

– Cred că vei reuși să faci tot ce ți-ai propus, i-a spus Ștefan. Uite, eu mă opresc la Padova, spune-mi unde vrei să te las, la benzinărie sau la gară. Te sfătuiesc să-ți continui drumul cu trenul. Lasă-mă să-ți împrumut 500 de euro, nu sunt mulți, dar au să-ți fie de folos până la primul salariu. Uite și numărul meu de telefon, sună-mă când o să-mi poți restitui banii.